

[Landbrugsministeren.]

værd. Denne Bedømmelse kan slet ikke foretages inde i Ministeriet og ej heller i det Udvalg, som bliver sammensat til at foretage Udlaanene herinde fra. Det Skøn maa foretages ude omkring i de paagældende Egne, og derfor forlanger vi, at der skal indhentes en Erklæring fra Kommunalbestyrelsen om vedkommende Mands økonomiske Forhold. Ingen kender bedre end Kommunalbestyrelserne de forskellige Landmænds økonomiske Forhold gennem Aarene, deres Fremgang eller Tilbagegang. Det er nu en Gang saadan, at man kan sætte to Gaardmænd ved Siden af hinanden med lige gode Gaarde og lige megen Gæld til at begynde med; i Løbet af 10 Aar har maaske saa den ene fordoblet sin Gæld, men den anden indfriet den, det har vi alle sammen set Eksempler paa. Dette kan Kommunalbestyrelserne i mange Tilfælde følge, og derfor er en Erklæring fra Kommunalbestyrelsen af meget stor Værdi. Men jeg tror alligevel, at for at en saadan Bedømmelse skal betyde noget virkeligt, maa der følge et økonomisk Ansvar med, og derfor mener jeg, at hvis der fra anden Side kan stilles en Kaution paa 25 pCt. af Laanene, har man nogen Sikkerhed for, at de paagældende maa anses for at være Mænd, der er egnede til at føre Bedriften videre og til at forrente de betydelige Laan, det drejer sig om.

Som Lovforslaget nu er affattet, mener jeg, at det dækker de Anskuelser, som jeg her har gjort Rede for, og som jeg vil samle derhen, at det afgørende ved en Lovgivning som denne, en Lovgivning, som ligger langt ud over det almindelige med Hensyn til Statens Risiko, for det første er at gøre sig klart, at har man sagt A, maa man ogsaa sige B, hvis Pengene ikke slaar til. Derfor maa man lave Loven saaledes, at man er nogenlunde sikker paa at kunne fortsætte og har Mulighed for at stille Penge til Raadighed i det Omfang, der kræves. Man kan ikke komme en Del af Befolkningen til Hjælp, naar en anden stor Del af Befolkningen med samme Ret kan komme og sige, at de er lige saa kvalificerede. Man maa altsaa se paa Konsekvenserne. Men dernæst maa man se paa Statens og Skatteydernes Interesser, idet man tager Penge af Statskassen til en Udlaansvirksomhed, der er betydelig mere risikabel, end man er vant til for Statens Vedkommende. Og endelig maa man se paa, hvad der for mig er det vigtigste Hensyn, om man nu virkelig ved denne Hjælp kan holde de paagældende ved

Hjemmet og Bedriften. Jeg tror, at Forslaget, som det nu er formet, dækker disse Anskuelser, og jeg vil meget anbefale det høje Ting at vedtage det i den Skikkelse, hvori det foreligger, og vedtage det saa hurtigt som muligt.

Rytter: Det Forslag, der ligger til Grund for Lovforslaget, som det nu foreligger i Landstinget, blev oprindeligt indbragt i Folketinget fra Venstres Side. Man søgte saa vidt muligt at holde sig indenfor den nugældende Lovs Rammer baade med Hensyn til Lovens Gyldighedstid og med Hensyn til det Beløbs Størrelse, der stilles til Raadighed. Derimod var der selvfølgelig en Forandring med Hensyn til Vilkaarene, idet det havde vist sig, at den nugældende Lov ikke havde virket tilstrækkeligt. Om det nu skyldes den Omstændighed, at Tiderne var blevet bedre, saa at det ikke var nødvendigt at bruge Loven, og saaledes at Kreditorerne ikke var tilbøjelige til at gaa ind paa en saadan Ordning, eller Aarsagen var, at der stilledes for strenge Betingelser, idet man krævede Garantier fra Banker og Sparekasser, er i og for sig ligegyldigt. Hovedsagen er, at vi maa ændre Reglerne, for at Loven kan komme til at virke.

Vi er alle enige om, at Loven ikke er en Krisehjælp til Landbruget. Dets Rentabilitet bliver hverken bedre eller daarligere, efter at Loven er vedtaget. Det skal derimod være en Hjælp for den enkelte, der er kommet langt ud, og som der er Haab om at redde, ved at man fra Statens Side hjælper ham til en Akkordordning. Det giver den enkelte Udsigt til at komme over de vanskelige Aar. Men vi maa ogsaa alle kunne være enige om, at Lovforslaget er i Kreditorernes Interesse, idet de faar Udsigt til i alt Fald at faa nogle af deres Penge, medens de ellers maaske kunde miste deres Krav helt. Man maa imidlertid overveje paa den ene Side, om den, man vil yde Hjælpen, er den værd, og paa den anden Side den Risiko, man paatager sig. Den højtærede Minister var inde paa denne Afvejning, og det var ogsaa derom, hele Diskussionen i Folketinget drejede sig, idet man fra alle Sider var enig om at ville hjælpe; Spørgsmaalet var blot, hvor langt man kunde gaa af Hensyn til Statens Interesser.

Vi mener, man er gaaet noget for vidt med Hensyn til de Sikkerhedskauteler, som kræves. Fra de tre Partiers Side, Socialdemokraterne, de Konservative og de Radikale, har man, hvad ogsaa den højtærede Minister var inde paa, foreslaaet, at Admini-